Anul 5 — Bucureşti şi Orăştie, 10 Iunie 193[illegible]. — CENZURAT — Nr. [illegible]3.

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie în anul 1902

Director sufletesc: † Dr. ION I. MOŢA
Director vremelnic: Pr. IOAN MOŢA

„Libertatea“ este: Proprietatea familiei moştenitoare a lui Ion I. Moţa
ABONAMENTUL: 120 lei pe an, 60 lei pe 1/2 an şi 30 lei pe 1/4 an

Cererile de abonare şi banii pentru foaie se trimit pe adresa: Admin. „LIBERTATEA“ Moţa BUCUREŞTI I., Calea Victoriei 63.

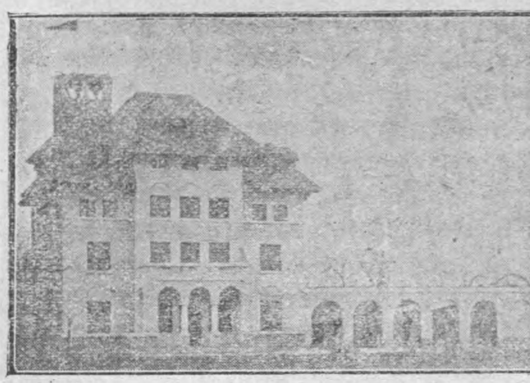
Orice scrisori pentru Redacţie să se trimită pe adresa: RED. „LIBERTATEA“, ORĂŞTIE Jud. Hunedoara

Apare în fiecare Joi
2 lei

Inchinarea ofiţerilor spanioli la mormântul sfânt dela Casa Verde

Ziarul plin de lumină sfântă şi de însuflare mântuitoare »Buna Vestire« dela Bucureşti, ne aduce o mişcătoare vestire:

In Bucureşti s'a ţinut săptămâna trecută un Congres, Mare Sfat radiofonic, la care au trimis soli multe ţări, — soli învăţaţi, specialişti în noua ştiinţă, chibzuind asupra mijloacelor de a tot desăvârşi această minunată ştiinţă.

CASA VERDE

Mormântul Moţa-Marin şi mausoleul ce-l acopere, lângă Casa Verde

JURĂMÂNT...

Printre ţările ca i şi-au trimis solii lor, a fost şi Spania. Dar nu o singură Spanie, ci cele două Spanii, cea veche, care se ţine a fi ea cea oficioasă, »legală« dar şi-a trimis solii săi şi Spania viitorului, cea naţionalistă, de sub stăpânirea generalului Franco. Din Spania lui Cabalero, cea comunistă, au venit la Marele Sfat dela Bucureşti doi delegaţi (soli), ai guvernului bolşevic, iar din Spania naţională, doi ofiţeri!

După-ce Marele Sfat şi-a încheiat desbaterile, ofiţerii spanioli s'au simţit atraşi de buna lor inimă, să meargă să vadă mormântul celor doi ofiţeri români, cari au căzut pe pământul Spaniei lor dragi, în lupta dela Majadahonda, împotriva diavolilor roşii. Dl Don Pedro de Praty Soutzo, ministrul Spaniei naţionaliste la Bucureşti, s'a pus în fruntea personalului Legaţiei spaniole şi, urmat de ofiţerii spanioli, s'au dus la sfântul mormânt dela Casa Verde, al cărui chip îl dăm mai sus, alăturea de Casa Verde, lângă care e săpat şi coperit cu un prea frumos baldachin.

Ajungând la mormânt, solii sufletului naţional spaniol, au aşezat o minunată cunună de flori, la capul celor doi morţi scumpi, şi lor, ca şi nouă, — ca semn de închinare sufletului lor de viteji. Iar dl Praty Soutzo, conducătorul delegaţiei, a spus câteva cuvinte de slăvirea celor doi morţi ce odihnesc aci, zicând:

— *Spania cinsteşte glorioasa şi eroica „moarte a celor doi ofiţeri români, numindu i, pe drept COPIII EI CEI MAI BUNI!.“*

Apoi solii sufletului curat spaniol s'au închinat mormântului, — şi au trecut de au cercetat minunata »Casă Verde«, clădire impunătoare, zidită toate de mânile harnicilor legionari, — printre cari şi de mânile lui Ionel Moţa şi Vasile Marin. Au admirat-o, ca pe o prea grăitoare dovadă, de ce însamnă »legionar« la noi: dragoste de muncă fără a aştepta plată pământească, decât bucuria sufletească mai scumpă ca tot omul, — şi jertfă, jertfă de ori-ce fel: de muncă, de suferinţă, de viaţă chiar, dacă li-se cere!

Nobilii spanioli au rămas foarte mişcaţi de ce au văzut acolo, ca şi de felul cum au fost preţuiţi de către colegii lor legionari, cei doi soţi de credinţă, căzuţi în nobila luptă pe pământul depărtat al Spaniei.

*

— O urmare a acestor văzute şi aflate la Bucureşti şi la Casa Verde, a fost aceea, că unul din cei doi soli trimişi de guvernul comunist alui Cabalero, — n'a vrut să se mai întoarcă la guvernul său, ci s'a alăturat cu înălţată inimă celor doi ofiţeri naţionalişti, şi se întoarce în Spania naţională alui Franco!

E şi asta o cucerire de mare preţ, cucerirea unei inimi, — a dreptăţii legionare!

13 Ianuarie...

Cea din urmă zi petrecută cu Ionel Moţa; noi lângă el, el între noi. — Năpraznica clipă care, ca la o chemare din cer, l-a răpit dintre noi, împreună cu bunul nostru frate Marin

In zorii zilei de 13 Ianuarie, primim ordin de plecare. Pe la ora 10 dimineaţa, mai în marş, mai alergând prin gloanţe, ocupăm o poziţie dealungul şoselii Majadahonda — Las Rosas. — Sergentul nostru, Orticoza, ne spune să ne facem parapete, măşti de pământ. Dar n'avem lopeţi. Doar Ionel găsise una în tranşeele din cari fugiseră comuniştii. Ne făcurăm care cum puturăm, câte-o mică ridicătură de pământ înaintea noastră.

Pe la două ne vine ordin să lăsăm poziţia în seama Marocanilor. Căpitanul companiei noastre ne surâde şi ne agrăeşte voios. Era bucuros că şi-a salvat oamenii dela un atac sângeros.

Plecăm înapoi spre Majadahonda, unde pela trei ocupăm nişte tranşee înaintate. Dela stânga spre dreapta, înşirându-se în tranşee, vine Esquadra III-a cu Marin şi Moţa. Esquadra II-a cu puşca-mitralieră, Esquadra I-a, eu, Domnul Clime şi Părintele Dumitrescu. Suntem veseli, că truda pe ziua aceea încetase şi deschidem unul o cutie de sardele, altul o cutie de conserve. Părintele Dumitrescu serios muşcă dintr'un cârnaţ. Vasile Marin face glume; lângă el dl Clime râde de tot ce spune Marin. Ionel scria ceva.

Pe la trei şi jumătate, încep ghiulele să cadă în jurul nostru şi se ivesc pe coama unui deal din faţă, trei tancuri roşii înaintând în linie spre tranşeele noastre! Tunurile noastre antitanc intră în acţiune. Ne uităm par'că bucuroşi la micele ghiulele pe cari ele le asvârl, şi a căror traectorie se vede limpede în spaţiu. Vedem cum aceste mici ghiulele lucioase, cuprind cele trei tancuri în tirul lor precis. Ţinta fiind apropiată, aceste ghiulele uşoare ating pământul într' un unghiu mai ascuţit şi şi sar în sus ca o minge de tenis, urmând o nouă traectorie.

Spre bucuria soldaţilor, vedem deodată un tanc lovit în plin şi începând să ardă cu flacări lungi şi fum.

Bombardamentul se domoleşte vre'o jumătate de ceas şi reîncepe apoi mai frumos. Tirul inamic este uimitor de bine regulat! toate ghiulelele cad la doi trei metri de linia noastră de apărare.

Acum vedem coborând coama dealului vreo treisprezece tancuri mari! Primim ordin să ne culcăm la pământ în tranşee. Eu mă îmbiu să stau în picioare în postul de observaţie.

Ionel Moţa ne strigă: — »Dacă suntem înconjuraţi, *nu cade prizonier nimenea*. Murim mai bine toţi împreună!«.

Sunt cele din urmă cuvinte pe cari le-am auzit dela el.

Pentru cea din urmă dată, îi văd vii şi alături, pe Ionel cu fruntea ca un munte lucind în soare şi pe Marin cu o faţă de marocan, — căci lăsase să-i crească barba.

Bubuitul devine năucitor. Vâjâitul gloanţelor schijelor ne ameţesc. Exploziile obuzelor ne acopăr cu pământ. Tancurile au înaintat până la cinci sute de metri de noi, ascunzându-se într'o vale. Acum înaintează şirurile comuniste. Simt pe lângă mine, în spate, cum trec unii târându-se, alţii alergând aplecaţi prin tranşee, — soldaţii noştri. Intorc capul doar o clipă. Văd pe unii răniţi, îndreptându-se spre liniile dinapoi, vre-o douăzeci, unul după altul, toţi cu feţele strânse de durere, cu carnea în rane şi picurând de sânge. Unul îşi trage după sine un picior frânt, altul are braţul sfâşiat, altul lovit în burtă, se târeşte cu vaete înăbuşite şi are buzele albe şi faţa întunecată de chin. Dealtminteri faţa soldatului în bătălie, are culoarea pământului... Privesc amestecul acesta de carne şi de haine însângerate, numai mai înainte erau corpuri omeneşti voinice... — Niciunul dintre Români nu-i printre răniţi! Fundul tranşeei, e pătat de sânge. Această vedere nu durează însă decât câteva secunde, ca şi gândul ce-l am, cum să le fiu de un ajutor. Incordat în postul meu, trebuie să priveghiez inamicul.

Dar în clipa aceea, îmi dau seama, că puşca mitralieră rămăsese fără servanţi. Trec s'o pun în lucrare, să trag eu cu ea. Inamicul, după primul salt, se adăpostise într'o văl-

13 Ianuarie

— Urmare din pagina I-a

cea și trăgea cu mare risipă de muniții. Bulgării de pământ ridicați de obuze, mă loviau în obraz, fumul și praiul exploziilor îmi usturau rău ochii. Fac încercări zadarnice, nu pot pune în mișcare mitraliera.

Strig ofițerului, care se adăpostise și el, culcându-se în tranșee, că mitraliera nu mai funcționează, că suntem în toiul atacului fără mitralieră. O detunătură doborâtoare mă sili să-mi închid ochii! Când îi deschid o clipă, privirea îmi cade la un metru și jumătate de mine, asupra unui corp întins cu fața spre pământ.

Ingenunchiu și îi ridic capul. E Ionel Moța! Ii țin capul în mâini, privindu-l îndelung cu gândul pierdut în nu știu ce lumi departe. La un metru mai departe zace și Vasile Marin cu spatele proptit de peretele tranșeei.

Mă încordez să urlu lui Clime și Părintelui Dumitrescu, peste vuetul gloanțelor și al obuzelor.

— »Ionel și Marin sunt morți!«

Peste haina cu stropi de sânge neînchegat, ceasul lui Ionel Moța atârnă de lanț, cu geamul spart. S'a oprit. Era cinci fără un sfert.

Prin haina străpunsă și sfârtecată a lui Ionel Moța, se văd culorile Drapelului Românesc. E drapelul nostru pe care era scris: »Legiunea Arhanghelul Mihail, Garda de fier«, — cu care ne-am prezentat generalului Moscardo. Ionel Moța era încins cu acest drapel, pe care voia să-l poarte cu el pentru a-l pune în vârful baionetei la atac sau la defilare, când cucerea un oraș! Cu el speram să intrăm în Madrid.

Desfac drapelul și îl întind peste trupurile lor.

Simt în adâncul ființei mele cum mă atrage fără conștiință vraja morții... Mă ridic în picioare și privesc, cu sufletul pierdut, cum ghiuleiele explodează pe lângă tranșee, aruncând limbi de foc și despicând pământul. Văd tancurile inamice care reîncep să înainteze. Sub-locotenentul se apropie de mine și mă trage la pământ după parapet. Imi zice: »C'est la guerre. Mala suerte«. (Așa e războiul. Soartă rea). Intr'adevăr obuzul, trântise la o parte doi saci de pământ depe parapet și căzuse peste Ionel Moța, la un metru de Vasile Marin.

Dar comuniștii înaintează. Adun din centurile asvârlite de răniți vre'o două zeci și cinci de granate și cu ele intru în post în locul pușței mitraliere. Ne sosesc și ajutoare. Incep focurile și din partea noastră. Domnul Clime și Părintele Dumitrescu vizează și trag cu îndârjire! Comuniștii s'au oprit iarăși.

Strig după brancardieri. Au venit. Suntem trei ființe acolo în jurul a celor două iubite, cari au căzut, trei inimi românești strânse în suferință, peste care se întinde zdrobitoare, neputința de a le ajuta și oboseala celorlalți. Moartea nu este o raritate în acele zile, la Majadahonda. E un fapt obicinuit, care nu mai uimește, nici mai cutremură... Brancardierii liniștiți pleacă cu corpurile. In locul însângerat unde s'a încheiat viața lor, a rămas baioneta lui Ionel Moța îndoită și zdrobită de o schijă și măștile lor de gaze ciuruite.

Ne simțim singuri. Rog pe sub-locotenent să îngăduie Părintelui Ioan Dumitrescu să-și îndeplinească oficiul de Preot și să însoțească corpurile. Părintele Dumitrescu pleacă în urma brancardierilor.

(Va urma)

ALEXANDRU CANTACUZINO

Marea jale a Spaniei naționaliste

O grozavă nenorocire a lovit Joi în săptămâna trecută pe luptătorii naționali din Spania:

Generalul Mola, comandantul armatelor de nord, unul din cei mai luminați și viteji generali ai Spaniei, a avut gândul fără noroc, să meargă el însuși, cu aeroplanul, să cerceteze de sus așezările dușmane, spre a ști unde să le lovească mai bine. A luat cu sine în aeroplan încă 4 ofițeri de stat major și un pilot conducător al aparatului. Era dimineață. Văile și câmpiile își înălțau negurile în sus. Era și cerul noros.

In zbor au intrat într'un uriaș nor de ceață deasă. Nu puteau vedea nainte. Și așa aeroplanul silindu se să iasă din nor, — *s'a izbit de vârful unui munte ce-i sta în cale și tot praf s'a făcut OMORÂND PE LOC PE TOȚI 6 ZBURĂTORII CUGENERALUL MOLA ÎNTRE EI..*

O durere de nespus a cuprins toată Spania naționalistă. Armatele comandate de general însă, spre a dovedi că nu au fost și ele frânte cu sufletul, au cerut să înceapă îndată atacul asupra nemernicilor dușmani, pentru cari pieri marele lor general.

Din viața partidelor

Frământări și dibuiri. Toate urechile conducătorilor de partide sunt încarse „în sus", ca să vadă nu prind vre-o șoaptă care să-le spună: „tu vei fi chemat să primești frânele puterii, când pleacă liberalii"..?

Partidul național-țărănesc alui Dr. Lupu—Madgearu—Mihalache, se frământă mai tare și se laudă, că el va fi chemat, căci pe el îl cer jidanii! Dar d. Dr. Vaida pare a fi mai încrezut că dsa va fi însărcinat cu viitoarea conducere. Insă singur se simte și d-sa cam slab, și de aceea are una după alta întâlniri cu capii celorlalte partide, și pipăe, că oare cu care ar putea face tovărășie de luptă, ca așa, cu puteri sporite, să fie destul de tare a primi lupta cu celelalte partide. Și se pare că e cam înțeles cu d. George Brătianu, care e oțăcit cu d. Mareșal Averescu. Așa, în trei, ar fi ce-ar fi. Dar poate le-ar mai trebui o întovărășire, ca să fie destul de tari. Dl Vaida o caută și, până în toamnă, poate s'o și găsească.

— Dl Octavian Goga și dl Cuza, intemeiați pe faptul că în alegerile comunale și județene, au primit multe-multe voturi, — cer pentru dumnealor puterea.

— Singurul partid care nu se zbate, ci își așteaptă liniștit viitorul, e partidul cel mai nou și neamestecat cu străinii, „TOTUL PENTRU ȚARĂ". Dl general Cantacuzino și Căpitanul Corneliu Codreanu, nu se dau peste cap prin adunări politice, nu strigă, nu se laudă, nu CER puterea. Dânșii, cum spunea dl Codreanu într'o circulară a sa, către Legionari, ÎȘI AȘTEAPTĂ VREMEA, căci vremea lucrează pentru dânșii cu tărie! Zi de zi credincioșii acestei mișcări, pe care noi o știm așa de curată și de dreaptă, ba singura deplin mântuitoare, — sporesc îmbucurător! Și cresc cu inima! Când întâlnești „Legionari" și stai de vorbă cu ei, e o plăcere să vezi ținuta lor dârză, hotărîtă, gata a aștepta și gata a înfrunta toate vrășmășiile ce se ridică împotriva lor!

Rămâneți, Legionari, statornici, neclintiți, așteptând ciasul, când să vă arătați inima voastră: PRIN VOTUL VOSTRU dat celor doriți de Legiune. Și ciasul nostru VA VENI! Conducerea Legiunii nu va cerși, ci va fi chemată să primească conducerea trebuilor țării, pentru puterea pe care o veți dovedi voi, prin votul vostru apăsat și curat! Celelalte sunt valuri, și ca valul vor trece!

Viitorii noștri „stăpâni," ne arată purtarea lor cu noi

Gazeta națională-creștină »Frontul Victoriei« din Galați povestește o întâmplare mult grăitoare:

Mai mulți români voind să meargă cu trenul spre Sighet, — au trebuit să treacă prin ținutul Hust-ului, prin Cehoslovacia (că așa-i legătura noastră de tren acolo la graniță).

In vagonul de clasa III, în care călătoreau, se găseau și o ceată de jidani, bărboși, răsuciți pe la urechi, — se pare că erau rabini sau slujitori de-ai acelora. Când lumea era trează, după ciasul 8, aceia se pregătiră să-și facă rugăciunea de dimineață, îmbrăcându-se într'o haină anume ce au ei pentru rugăciune, pe cap punând o legătură care are o cutie pătrată pe frunte, — așa cum li i prescris lor. Cu asta noi nu avem nimic.

Dar ce e minunat urmează: Când fură gata de rugăciune, nu le plăcu să fie și cei câțiva creștini de față să-i vadă cum se roagă și mă rog, iute se înțeleseră între ei în limba lui Abraham și *poftiră pe creștini să iasă afară din vagon*, că ei se roagă!..

Creștinii se împotriviră! Atunci îi luară de mână și-i împinseră să-i zvârle afară! Se încăeră o luptă, cu larmă, cu ocări! Cum să iasă creștinii, părăsindu-și lucrurile lor, că puteau fi și numai niscai tâlhari, cari așa îi păcăleau și apoi să le iee tot ce au prin vagon!

A fost o minune! Au venit și călătorii din alte vagoane, ba și doi soldați grăniceri cari însoțesc trenul, și abia au putut stâmpăra pe păcătoșii ce se făceau stăpâni pe vagon, pe tren, pe dreptul călătorilor, voind să-i dee afară!

Apoi frate creștine și Române! Asta soarte te așteaptă pe tine, nu în cel vagon numai, ci în toată casa ta, în țara ta, în ziua când acești blăstămați vor fi destul de tari, ca să te iee de pept! Și ei vor fi, dacă-i vom lăsa să se sporească printre noi în măsura în care au sporit dela războiu încoace! Nu trec 30—40 de ani, și așa ne pun sub picior, cum voiră s'o facă cu călătorii de cari vorbim!

Ințelegi, Române, care ți-i datoria?

Soarte de legionari

Avem și noi Ardelenii și Bănățenii Românii noștrii „neaoși", cu nume sclipitoare românești. Cine să nu-l creadă Român neaoș pe inginerul Georgescu-Fuerea dela Reșița? Și cine să bănuiască, că „Românașul" nostru se chema mai nainte vremea tocmai Feuerștein? Ci ca să străbată mai bine printre Români, și cât mai naintea lor, un nou botez ni-l dete „Georgescu"...

Dar sângele apă nu se face. Când răsuna țara de jalea întoarcerii morților din Spania alui Moța și Marin, „Fuerea" Feuerștein trebui să-și arate arama. El a vorbit adânc vătămător și batjocoritor despre cei doi morți ai neamului. Atunci 4 legionari din Reșița, se gândiră și se socotiră, că la astfel de batjocoriri a ce are neamul mai bun, nu e de umblat pe la judecăți, ci după a lor părere, e a i se da răspunsul cât mai repede. Și i l'au dat lui Feuerștein în chip așa mai simțit. Au fost arestați, și dați în judecată, iar pân'la judecată ținuți în arest.

La 22 Mai Tribunalul Caraș a judecat cazul, și aflându-i vinovați, a osândit pe cei 4 legionari la 62 zile închisoare — socotindu-le însă pedeapsa împlinită prin cât au stat închiși nejudecați. Cei 4 legionari sunt: Traian Pilțcu, Mihai Stănilo!, Leon Crișan și Cornel Ioanovici. Procurorului i s'a părut pedeapsa prea ușoar a făcut apel.

Isprava dela Gherla

In noaptea de 1 spre 2 Iunie, în ajunul târgului, doi legionari din Gherla, au lipit și ei pe locul de afișare a orașului, printre celelalte multe afișe ale partidelor politice, câteva semne de ale partidului „Totul pentru Țară", adecă: pătratul cu 2 puncte mari în el, sau „fereastra" cu 2 ochi ce privesc prin ea, — semn cu frumos înțeles. Toate zidurile orașului sunt încărcate de afișe ale partidelor, cu semnele lor. Legionarii știu că e iertat, sunt în dreptul legii să pună și ei semnul lor.

Totuși polițiștii i-au prins, ca pe tâlhăcători și i-au arestat, ducându-l la poliție unde trei sergenți, în frunte cu unul Benedek Câmpianu, au sărit pe el cu bătaie și le-au dat, și le au dat cu vinele de bou, până unul din cinstiții și nevinovații legionari a căzut jos, vărsând sânge! L'au spălat de sânge și iar au început a-l bate, de l'au stâlcit!

Toți legionarii de aici și din ținut, aflând de această grozavă volnicie și nelegiuire, clocotesc de năcaz și cu greu îi putem domoli să nu treacă la răzbunare.

Păcătoșii polițiștii vor fi dați în judecată! Dar și pân'atunci chemăm pe mai marii lor, să-și cheme oamenii și să-i învețe omenie! Legionari sunt cei mai vrednici și cinstiți cetățeni, apărători de neam și de țară. Pentru asta sunt așa prigoniți și schingiuiți? Lucrurile nu se vor uita!

Indurerat

— Știm în Gherla un vrednic advocat român, pe dl Dr. Romulus I. Boca. Il rugăm să iee în apărare pe nedreptățiții legionari, ajutându-le a chema în judecată pe volnicii polițiști.

Red.

De prin ţară

ALT HULITOR AL CONDUCĂTORILOR „LEGIUNII“

Feldru, 3 Iunie 1937.

Intr'un număr trecut al foii noastre am arătat purtarea nu numai necuviincioasă, ci călcătoare de lege, a sergentului instructor dela postul de jandarmi din Ilva Mare, — care ca un agent electoral, s'a pus să rupă de pe pereţi afişele (înştiinţările) venite dela conducerea partidului nostru „Totul pentru Ţară“, ba şi pe cele ale foii noastre, că unde se găseşte de vânzare această foae şi ce cuprins are. Am rugat pe Comandantul acelui puţin priceptător jandarm, să-l lumineze că ce-i este lui îngăduit şi ce nu, — ca să nu umblăm prin judecăţi unde şi m că va fi pedepsit.

Azi avem durerea a arăta aceluiaşi domn ofiţer, Comandant al jandarmeriei din acel loc, isprava şi mai urâtă a sergentului instructor din Ilva Mică, George Buzilă. Acesta în ziua de Sâmbătă 29 Mai a. c., a rupt cu mânie afişul de pe chioşcul din comună, care cuprindea „CHEMAREA“ partidului „Totul pentru Ţară“, pe care se afla şi fotografia dlui GENERAL CANTACUZINO cel care poartă pe pieptul său cea mai înaltă medalie de vitejie „Mihai Viteazul“, şi fotografia Căpitanului Legiunii Corneliu Z. Codreanu.

Mirat şi indignat de această faptă, călcătoare de lege (căci e oprit oricui a rupe afişele partidelor politice legiuite), un legionar, d. Corneliu Girigan, mecanic, a întrebat pe jandarm că de ce a rupt acel afiş, că n'are drept la asta?, jandarmul i-a dat un răspuns, pe care nu-l putem scrie la foaie, fiind cu totul ţigănesc, — arătând că ce va face cu afişul rupt...

Facem cunoscută aceasta faptă păcătoasă a jandarmului, dlui Comandant al Legiunii de Jandarmi din acel ţinut, rugându-l să facă cercetare asupra faptei, care ea în sine, ruperea afişului, e pedepsită de lege, dar în deosebi să înveţe pe acest nenorocit de jandarm ce este omenia, ce este cinstirea celor cari au fost viteji în războiu, ce datoreşte el, deşteptul, unui General ca şi dl Cantacuzino, care a luptat ca un leu pentru a ne scoate pe noi Românii din Ardeal din robia în care trăiam sub unguri? Săracul cu duhul sergent, nu ştie, că dacă mica Românie, nu avea soldaţi cu inimi mari ca generalul Cantacuzino, el amărât rob din Ardeal ar fi şi azi rob ungurilor şi slugă pe la oarecari uşi nemeşeşti, cari i-ar da peste gură, dacă ar mai vorbi în limba părinţilor şi moşilor lui? Şi azi el rupe înştiinţarea, plină de înaltă iubire de neam şi de ţară, pe care marele luptător o trimite Românilor desrobiţi şi sfâşie chipul lui şi spune verbe murdare despre ce va face el cu acel afiş? Mă mir că nu i-a săcat Dzeu mâna de „soldat“ şi nu i-a amuţit limba, când a grăit aşa!

Dar, vorba noastră să nu fie luată, ca privind sau înfierând pe TOŢI jandarmii! Nu! Cunoaştem noi numeroşi jandarmi, cari i-ar da azi o palmă celui dela Ilva mică, pentru fapta sa. Avem foarte mulţi bine înţelegători între jandarmi şi printre ofiţerii de jandarmi, de suntem mândri de ei. Iar laşii şi tâmpiţii cari se reped asupra legionarilor, ca asupra unor africani, îşi arată mărginirea minţii lor sau vânarea de „graţie“ a unor politiceni, ca şi ei de zdraveni la cap, dar numărul acestora scade, în măsura în care sfântul suflet legionar cucereşte tot mai multe inimi româneşti.

Va veni însă ziua, când se va ţinea samă de vrednicia tuturor, ca şi de tâmpenia sau laşitatea celoralalţi.

SO.

Pe aiurea şi pela noi

— Neamţul nu glumeşte —

La noi străinul cel mai rău, jidanul, te ia pe dinainte unde numai îi place. Vine cu diplomă străină, din altă ţară, poate falsă, şi — îndată îi facem loc, îl punem în scaun de trai uşor.

Germanii ne arătară şi ne arată cum se apără un neam: ei acesă îi scoaseră pe Evrei din slujbele de stat, nefiind credincioşi în ele, din armată, de peste tot locul.

Iar mai nou Ministrul Şcoalelor a dat ordin (poruncă) prin care: nu mai dă voie evreilor să mai facă examene de doctorat la nici una din universităţile germane!

La noi — când va înţelege lumea conducătoare să apere pe copiii neamului nostru aşa, de îmbulzeala străinilor? Aşa ceva numai noi, legionarii, pricepem şi dorim!

Organizare „liberală“

Din Bara (j. Severin) ne scrie un Român prigonit: In 16 Mai au sosit aici trimişii guvernului, notarul public Levici din Lugoj, cu mulţi agenţi de partid, printre cari mai mulţi agenţi dela percepţie, de care oamenii cam ştiu frică. Au vorbit oamenilor adunaţi la primărie şi i-au poftit să se organizeze, înscriindu-se la liberali. Oamenii au început să iasă afară. Agenţii fiscali îi împingeau de spate să vie înapoi. Mulţi de frică au venit şi au iscălit, — ca să aibă domnii cu ce se lăuda la ai lor domni. Iar noi, cari n'am iscălit, las' de n'am plătit-o scump! A doua zi agenţii fiscali ne-au sechestrat şi cenuşa din vatră pentru dări, pe cari nu le-am putut încă plăti! Ne duc ei şi cenuşa, dar inima din noi nu! Acea rămâne la partidul nădejdii noastre bune, pe care să-l aducă D-zeu cât mai curând la putere, să ne scape de atâta nedreptate şi asupriere! Trăiască Legiunea şi Căpitanul!

Mai micul între fraţi.

Din Basarabia

Dl ing. Sergiu Florescu dela Chişinău, aduce prin ziarul „Buna-Vestire“ dela 5 Iunie, o veste ce ne îndurerează. Vor fi ele multe lucruri bune de scris din scumpa noastră Basarabie, — dar, durere şi mai multe se pot scrie rele, din acel pământ românesc, preaprea cotropit de polomida străină. Iaca o poveste tristă.

In Basarabia, ne-au rămas, încă de sub stăpânirea rusească, vre-o 10—12 mânăstiri, înzestrate cu averi, cu păduri. Ne-a rămas apoi un scaun vlădicesc în Chişinău, ridicat sub Români la rangul de Metropolie, — având şi ea frumoasă avere, în deosebi în Chişinău având numeroase case şi localuri de prăvălii.

Ei, bine, dl Florescu ne arată, că, pe urma unei dureroase slăbiciuni a celor cari sunt chemaţi a chivernisi aceste averi, — şi cari ar putea, cu ajutorul lor, să dee pâne la mii de Români-Moldoveni, cari au stat, în vremea Ruşilor, strâmtoraţi mereu şi împinşi după uşă, întărind prin ei puterea românească a provinciei, — toate acele averi mânăstireşti, ba şi cele episcopale, sunt în mânile evreilor speculanţi şi corumpători, cari se învârt prin averile mânăstireşti şi vlădiceşti, ca prin sinagoga lor...

Pădurile, toate toate!, sunt în mâna jidanilor, cu arândă mică, tot aşa moşiile mânăstirilor, încât călugării sunt siliţi a lucra, — fără plată!, — în brazda jidanilor... Tot aşa-i cu averile vlădiciei: Metropolia de Chişinău are numai în acest oraş vre-o 200 (două sute!) de case de prăvălie, de negoţ, dintre cari poate una din o sută să fie arândată la un Român şi creştin, toate celelalte sunt date, aşa cu ridicata, unui jidan, Şmil Weinberg, care plăteşte pentru ele bisericii 1 milion şi 200.000 Lei, şi el scoate de pe chiriaşi 5 milioane.

Ce n'ar putea face biserica românească din Basarabia, cu venitele acestor moşii şi păduri. Ar ajuta tineri români (Moldoveni) la şcoală, ar putea da bun ajutor unor meseriaşi sau neguţători începători, dar harnici...

Aci e păcatul nostru: Ne mai place să luăm la mână un ban, fie şi mai puţin, decât ca să ne ostenim a ne creşte şi încuraja pe Românii noştri, fie la început chiar mai slăbuţi, — până ne va da Dzeu puteri destule şi depline.

Să nădăjduim că Chişineul va avea norocul de o conducere mai cu mână românească, care să-i schimbe faţa înstrăinată de azi?

Din nemulţumirile Moţilor

De când e jidanul — „Moţ!“

După ce procesul moţilor împotriva jafului ce s'a făcut cu pădurile lor date pe mâna unor hahami, cari se umflau de bogăţie, în vreme ce bietul Moţ se usca pe picioare de sărac şi înlăturat dela tot binele, — s'a desbătut la Casaţie, care a dat dreptate moşnenilor, de atunci a început a se mai da şi Moţilor câte-o pădure, s'o lucreze ei, să mai prindă putere şi ei. Dar se pare că tot n'avem noi minte nici când ne mai iese în cale şi câte un pic de noroc. Iată o pildă cu durere:

Orăşelul care e oarecum inima Munţilor Apuseni, Câmpenii, au primit dela Stat o pădure în munţele Bârneşti-Valea Ierii, — din care o parte bună trebuia tăiată pentru a face loc de păşune.

Pentru anul 1935, Primăria a primit aprobarea (învoire) de a tăia 30.000 de metri cubi de lemn, iar pentru anul 1936: 25.000 de metri cubi — cu clauza (îndrumarea), ca exploatarea (tăierea şi vânzarea) să se facă de către Moţi pălmaşi, dându-se câte 30 metri cubi fiecărui cap de familie, pălmaş din comună, şi socotind în 25 Lei folosul pe metru cub. — Dar dacă omul va câştiga mai mult, poate chiar îndoit, norocul lui.

Deregătoriile noastre însă, în loc să se ţină de hotărârea mai marilor, — de a da fiecărul cap de familie 30 m. c. — au vândut pădurea Societăţii jidoveşti „Arborea“ din Valea Ierii, cu 60 lei m. c., primind astfel un milion şi 500 mii de lei. Jidanii sigur că au mai câştigat şi ei pe atâta! Din asta — înţelegem, cât puteau câştiga singuraticii oameni, dacă li-se dădea lor să-şi taie şi vânză partea lor, câte 30 m. c.

După-ce jidanii — ajunşi ei „Moţi“ primitori de pădure, de ajutor dela Stat, — au plătit suma, deregătoriile s'au pus să întocmească lista „pălmaşilor“ din comună, adecă a celor în drept a-şi lua partea din câştigul venit prin vânzarea lemnului. — Sub pălmaşi noi înţelegem pe locuitorii cari n'au avere, n'au nici vite, ci trăiesc din lucrul cu palmele, cu braţele lor. Dar să zicem că şi pe cei cu o viţuţă două cu un petec de pământ ce nu-i dă nici de mămăligă, să fie socotit şi ei între lumea săracă, sau ca „pălmaş“. Fie. Dar ce-o fi căutând în lista întocmită de primărie, ca în locul cel dintâi să fie puşi Notarul, Primarul, Advocaţi, Medici Profesori, Ingineri, Invăţaţi, Funcţionari şi alţii, cari numai „pălmaşi“ nu sunt? După ei toţi locuitorii comunei, şi adevăraţii pălmaşi numai la urmă? Şi la noi aşa s'a făcut lista pălmaşilor“.

Suma primită de 1.500.000 lei (un milion şi jumătate) s'a împărţit apoi aşa: 600 de mii Casei Pădurilor, plata pădurii, 400 de mii lei comunei, şi numai 500 de mii împărţită, după „listă“ — anume fiecă ruia luat în listă, câte 712 lei (preţul a 25 lei după 30 m. c.).

Dar ce a supărat acum şi mai tare, a fost, că în listă s'a văzut o părtinire, care n'avea loc aci: Pe unii, pe cari au binevoit conducătorii, i-au luat în listă nu numai pe capul familiei, ci şi pe membrii familiei, aşa că unii au ajuns să capete în loc de 712, cât mulţimea pălmaşilor câte 7000 şi 10.000 lei.

Insemnăm aci, spre cinstea lor, că mai mulţi cărturari, cari au văzut ei singuri, că n'au ce căuta pe lista celor ajutaţi de stat, ca pălmaşi sau Moţi săraci, — n'au primit sumele ce li-s'au îmbiat.

Impărţirea, în care s'au cheşcurat astfel de nedreptăţi, a supărat lumea celor cari aveau drept după bună dreptate. S'a făcut plângere la instanţele judecătoreşti, şi dl procuror Rusu a trebuit să iasă în comună să facă cercetări o zi întreagă, aflând urme de abuz de putere şi de alte rele, pe cari nu le numesc, că le va numi ea judecata. Dl judecător Burnescu a şi început ascultările şi cercetările mai de aproape, — şi noi cei ce ne credem nedreptăţiţi, aşteptăm cu încredere sfârşitul şi judecata.

Că aşa nu mai merge! Noi vrem să scăpăm de stoarcerea noastră prin jidani şi unii slabi de înger dintre noi, ni-i aduc şi-i ţin aci pe capul nostru. Un astfel de îmbrăţişat cu jidanii e şi primarul nostru Andreica. Dânsul are aci depozitul de lemne, şi de-ar fi al dânsului şi la depozit ar lucra cu Moţi de-ai noştri, ne-am bucura şi l'am lăuda, dar dânsul e numai firmă (tablă de prăvălie), iar adevăratul stăpân al depozitului, e jidanul ungur Porg's, despre care am avea de spus, cum plăteşte darea statului (de care-i pasă lui!) atâta cât un biet neguţătoraş român, cu un depozit sărăcuţ de lemne. Noi acestea le vedem şi ne doare inima, că mai sunt printre noi Români, încă cu ceva învăţătură, cari nu-şi înţeleg vremea şi a neamului vrere — şi nu alungă dela noi ispititorii străini, cari pot fi „preteni“ de Sâmbăta a cutărula, dar sunt duşmanii neamului nostru întreg!

Astfel de oameni şi de fapte ne împing pe noi tot mai mult spre „dreapta“ căci vedem că numai venirea la stăpânire a „dreptei“, anume a „Totului pentru Ţară“, ne va spăla de atâta ruşine de plecare în iobăgia străinului celui mai rău. Cei ce grijesc mereu pe aceşti străini, afle, că nu vom înceta lupta, până nu-i vom aduce şi pe ei la dreapta credinţă şi la mândra ţinută românească, — înfruntând noi ori-ce prigoniri şi pedepse, căci ştim că pentru scumpa România de mâne, dreaptă şi legionară, suferim!

To-rel Moţul

Viața legionară

PROCES LEGIONAR

La 24 Mai s'a judecat de *Curtea cu Jurați* din Cluj, așa zisul proces de „calomnie" (vorbire de rău) în care jandarmul Bocskor, șeful postului din Micăsasa, dase în judecată pe bătrânul învățător-diréctor *Isidor Mihai* din comuna Luncă, (jud Târnava-Mică), pentru un articol apărut în „Libertatea".

Atât învinovățitul înv.-director Mihai, cât și apărătorii lui, dnii adv. Dr. Emil Popa și Dr. Ioan Giurgiu, au dovedit că, cele spuse în acel articol din ziarul nostru, n'au fost altceva decât aducerea la cunoștința bunilor Români a uneia din multele abuzuri (volnicii) săvârșite de către acest jandarm față de lumea legionară din partea locului.

De aceea Curtea cu Jurați a *achitat in unanimitate* pe legionarul învățător. S'a adus prin aceasta, o mare mulțumire sufletească vrednicilor țărani care ascultă cuvântul lui. Dar cu atât mai mare mângăere a fost hotărârea, pentru acest luminător al satului, care a albit întru cinstirea carierei sale, și care, acum la bătrânețe, n'a făcut altă „crimă", decât de-a fi stat „drepți" la vorba »împărătească" a Căpitanului.

I. M.

Oaspe prețios

Președintele Poloniei, la noi

Oaspe prețios a avut în săptămâna de față țara noastră. Președintele republicei vecine Polonia, așadar Căpetenia statului vecin, a cercetat Bucureștii. A plecat din Varșovia Duminecă în 6 Iunie însoțit de Ministrul de Externe Bek, de Generalul Schalley și alți însoțitori. Au fost primiți cu mare cinstire. Au văzut sărbările dela 8 Iunie și strălucite defilări ale armatei. Au avut însemnate consfătuiri cu conducătorii politici ai țării, — pentru a asigura împreună, pacea, care pare amenințată. Mercuri au fost la Sinaia, iar seara au părăsit țara.

M. S. Regele nostru va întoarce în Iulie vizita Președintelui polon, mergând la Varșovia.

Ordin - să se stâmpere!

Se știe că în luna April se pornise un val cam îndrăzneț de prigoană împotriva legionarilor prin țară, îndeosebi însă în județul Hunedoarei, jandarmii și poliția își făceau de cap, confișcând dela librării cărți, mărțișoare legionare, icoane, — și tot așa dela singuratici. Din câteva culburi au confișcat chiar drapelul național, fără nici un drept. — Lucrurile s'au adus la cunoștința dlui General Cantacuzino și a Căpitanului la București, Dl General a intervenit la Ministerul de Interne, cerându-i să pună capăt acestor volnicii, cari ele tulbură pacea între locuitorii cei buni și pacinici, pentru-că altfel putem avea nacazuri și neplăceri nedorite.

Și Ministerul a dat poruncă la județe, să dee îndată napoi cărțile confișcate, mărțișoarele, drapelele și celelalte!

Spre știre! — Că n'au drept a se atinge de „Totul pentru Țară", care e, așa cum am scris noi în numărul trecut, — partid cu totul legiuit, și de opotrivă îndreptățit, ca și oricare din celelalte!

Incordare - prea mare!

Noi înțelegem că partidele se dușmănesc. Dar dușmănia lor nu înțelegem să meargă până la ură așa de sălbatecă, încât să ajungă a se bate între ele. Așa s'a întâmplat de curând la Brănești (lângă Târgoviște): — Veniseră în sat și câțiva trimiși de ai partidului național țărănesc și de ai celui național creștin, și lumea s'a adunat în jurul lor. Odată întâlnindu se cele 2 cete de români, începură a și arunca vorbe dușmănoase. Unu una, altu alta, pricina fu gata. Potrivnicii începură a zvârli unii spre alții cu petri, cu lemne, cu ce le venea în mână. Fu o păruială cât de bună! Ba săriră și cu cuțitele, — încât pe 4 inși au trebuit să-i ducă pe sus la spital.

Asta e — prostie mare! Lupta politică să se dee cu VOTUL, nu cu cuțitul și cu bolovanul. Să nu uităm că suntem doar tot Români. Să ne cucerim, unii pe alții, prin înțelepciune, prin urmărirea de scopuri mai frumoase ale mele ca ale Tale, — dar nu cu parul!

O faptă de laudă

— LA ZLATNA —

Ministerul de Industrie și Comerț, ajungând a avea (prin moștenire dela stăpânirea ungurească) mai multe case în opidul Zlatna (jud. Alba), a luat o hotărâre de laudă: Știind că Primăria nu are o casă potrivită pentru primărie, nici biserica ortodoxă și nici cea unită, nu au case parohiale, — a cinstit trei din casele acelui Minister: una Primăriei, una parohiei ortodoxe, una celei unite, pentru locuință parohilor lor.

Duminecă la 30 Mai a. c. cele 3 case au fost date în samă noilor lor stăpâni, — din care prilej a mers la fața locului chiar d. Ministru al Industriei și Comerțului, Valer Pop, și le-a dat în samă, în mijlocul unei potrivite sărbări, cu vorbiri și mulțumiri.

Nu se mai dau soldați la munca câmpului!

In anii trecuți, la cererea unor agricultori, se trimiteau companii întregi de soldați, să ajute la muncile agricole, mai ales în vremea secerișului.

De data asta Ministerul Apărării Naționale face cunoscut, că nu mai poate da soldați la muncile agricole. Asta pentru două cuvinte: Acum soldații trebue să facă școală militărească cât mai bună, căci vezi vremile sunt cam tulburi, și — să nu ne trezim într'o zi cu chemare la buna pază a hotarelor, și soldații noștri să fie — mai meșteri economi, decât militari. Paza bună trece primejdia rea. A doua: In anul de față sunt sub arme tinerii din cel dintâi an al războiului, când s'au născut copii puțini, — așa că și numărul soldaților din acel „leat« (an) e mic, încât nu prisosesc să mai dai și la lucru din ei.

Anglia nu mai vorbește, până nu-și va avea brațele pline de arme până sus

In legătură cu încoronarea Regelui Angliei, s'au rostit și multe vorbiri cu temei politic. Intre alții a grăit și Eden, Ministrul de Externe al Angliei. Și el a spus:

„Anglia nu mai ia nici o hotărâre, nu se mai mestecă în nici o pricină, — până nu va fi cea mai puternică putere din lume, prin înarmările pe cari le a început!

Cu alte cuvinte: Vorba atâta plătește cât știe cineva frică de armele tale...

NOUTĂȚI

† **Dr. Iosif Blaga**, vrednicul protopop ortodox al Brașovului dela 1924 până azi, fost mai nainte mulți ani profesor, apoi director al Liceului A. Șaguna din Brașov, — bărbat cu mare iubire de școală, de biserică și de neam, — a încetat din viață la 2 Iunie, în vârstă de 73 de ani. Fie-i pomenirea neuitată, căci cu vrednicie și a purtat toate sarcinile ce i-le-a pus pe umeri viața, cât a trăit!

*

Pentru ziua de 8 Iunie, sărbată și în anul de față cu paradă mare, întru amintirea întoarcerii în Țară a M. S. Regelui Carol II. după 4 ani de pribegie, — „Asociația națională pentru asistența universitară" care-i poartă numele, — a făcut prin guvern, apel către toți slujbașii țării, să-și dee salarul lor de pe o zi, de pe ziua aceea, pentru a se înființa un Fond pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiți, — fond din care să fie ajutate Căminele în cari se dau studenților casă și hrană, ajutor de ori-ce fel. — Vom arăta ce răsunet a avut chemarea. — Declarăm însă de pe acum, că dorim și ținem la aceea, ca acele ajutoare să fie date numai la studenții români. Vom lămuri pentru ce.

*

Copil în ghiarele vulturului. Un vultur de-acela mari, cari prind mielul și-l ridică în ghiare, — a văzut, într'o vale din Norvegia, un copil de 6 ani, jucându se singur, depărtișor de casa părinților. S'a slobozit asupra lui, ca asupra unui miel și l-a prins în ghiare, dar copilul fiind se vede mai greu ca un miel, nu se putea înălța cu el. Copilul s'a zbătut, a zbierat și a pus toate puterile să descleșțe ghiarele de pe trupul său, și deși rănit destul de greu, s'a putut desface, luându o la fugă spre casă, cu vulturul după el... Tatăl auzind țipetele, a alergat în calea lui alungând să bateca pasere.

Petrache Lupu, cinstitul și curatul cu inima cioban dela Maglavit, — după știrea dată de o gazetă din București, a povestit la 23 Maiu, celor din jurul său, că înapoindu-se spre seară singur spre casa sa, dela turma din câmp, — pe când trecea pe la locul zis „La Buturugi", a auzit din nou glasul „Moșului", grăind peste el. Petrache s'a cutremurat și a căzut în genunchi, și a auzit spunându-i-se:

„**PROPOVEDUEȘTE MAI DEPARTE PACEA INTRE OAMENI**"... — adecă pacea pe care răutatea oamenilor o amenință azi iarăși foarte... Apoi n'a mai auzit și n'a mai văzut nimic.

Petrache a sărutat locul pe care s'a aflat auzind tainicul glas și a zis o rugăciune, cu sufletul cutremurat.

Vestea s'a răspândit repede în tot ținutul. Și multă lume credincioasă se îndreaptă iarăși spre locul, unde glas de sus propoveduește **PACEA**, prin robul său slab și modest, care e Petrache...

*

Și băncuțele de 100 lei cele noi — se falșifică! Abia și-au arătat de-așa fața pe lume, băncuțele cele noi de 100 lei, — așa urâțele cum sunt și mici cât pițulele cele de 20 de lei, încât le perzi printre ele, — și s'au și ivit chipurile lor mincinoase! Se vede că-s tare prostuț fabricate, încât repede le au putut face asămănătoare, — sau că avem isteți și mulți meșteri falșificători de bani, — destul că scriu foile, că s'au aflat multe piese de 100 lei de acestea noi, mai noi ca cele ale statului, false, mincinoase toate.

Se știe, că în părțile Oradei și Sătmarului s'a descoperit o bandă ce făcea bani de 250 lei. Siguranța statului, pornind la cercetări pe acolo, a dat de altă bandă, care „făcea" bani mai „mici" ca ceealaltă, — de aceștia de 100. Au fost prinși trei „meșteri": Sigismund Goldștein (putea evreul să lipsească a fi el capul mișeliei?!), Ferencz Andraș (nume unguresc, dar tot jidan), și Dandai Iștvan (ăsta s'ar părea că-i ungur). Ei au mărturisit că își lucrează „meseria" asta bună de 2 ani de zile... Nainte făceau de celelalte, acum de acestea „noi"...

*

Autobus-ucigaș. In orașul Gyöngyös din Ungaria, un autobus încărcat cu zarzavaturi și fructe, condus de un nepriceput, — mergând prin oraș a intrat într'o ceată de lucrători ce stăteau liniștiți într'o parte a pieții, — și a omorît pe 12 din ei, cum turtești niște vrăbii. S'a aflat că conducătorul lui nu avea școala de conducere și nu știa umbla cu mașina.

*

120 de ani!, — e lucru mare, când e vorba de o viață de om. In comuna Bădușeni, de lângă Botoșani, a murit zilele trecute femeea Elena Nicolae Chirică, în vârstă de 120 ani. Și avuse mintea limpede până în ziua din urmă. Ce dar dela D-zeu!

POSTA REDACȚIEI

Dlui Dr. H. C. — Articolul „Trădarea" e foarte bun pentru un ziar cetit de intelectuali, dar foaia noastră fiind scrisă pentru țărani și muncitori, el n'ar putea avea folosul dorit de Dv. din cetire, fiind articolul ținut în limba literară înaltă și pe alocuri exprimând idei, cari pretind dela cetitor o cultură mai de seamă. Numai așa l-am putea folosi dacă noi l am „traduce" în limba poporală. Dar atunci mai putem pune iscălitura Dv.? Nu știm ce să facem.

Rugăm pe toți cari scriu pentru „Libertatea", să țină seamă că scriu pentru cetitori din popor și muncitori, în cari dorim a cultiva cele mai bune și alese sentimente, — dar pentru a ne ajunge scopul, trebue să sriem pe înțelesul lor. Chiar ideile ce se discută, să fie de acele cari sunt înțelese de ei, predate lor în formă ușoară și plăcută, la înălțare și curățire sufletească ducătoare. Altfel n'au folos de foale.

Dlui V. ION Buzău. — Am primit caetul Dv. cu articolașii, și vom pune, pe rând, din ei în foaie. Dar sunt scriși cu litere așa de îmbulzite unele în altele, încât abia putem ceti multe din cuvinte. Să le dăm la tipar, e greu, căci tipograful se oprește prea mult ghicind ce o fi scris, și lucrează pe jumătate cât de pe o scrisoare limpede. Ca noi să l transcriem pentru tipar, nu avem răgaz. De aceea Vă rugăm a lăsa să i scrie cineva așa ca să fie ușor de cetit.

Acelaș lucru rugăm pe toți câți ne trimit știri și articli: să i scrie curat și nu prea lungi, — căci venindu ne mulți, nu ajungem a-i ceti la vreme și se întârzie punerea în foaie.

Dar — repetăm, — de aruncat nu aruncăm nimic din ce ne vine! Tot punem de oparte, în archiva de scrisori venite în aceste vremuri, la foaie, oglindind ele sufletele bune al-pitele la această foaie. Vor forma odată un material prețios pentru cei cetatorii zilelor noastre

TIPOGRAFIA ASTRA S. A. — CLUJ CALEA MOȚILOR 88.